

SLOVENSKI NAROD

Tiskanje vseh dnevnikov, izvajanjih nedelje in prenike. — Inserati do 30 petit a Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, večji inserati petit vrt Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« voja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Eksplozija bolgarskega muničijskega skladišča

Snoči je zletelo v zrak muničijsko skladišče v Lom Palanki — Atentat so hržkone izvršili komunisti povodom obletnice ruske revolucije

Sofija, 8. novembra. Razbojniškim napadom, atentatom in političnim umorom, ki obeležujejo javno varnost v Bolgariji, se je včeraj pridružil še atentat na vojaško muničijsko skladišče v Lom Palanki. Snoči okrog 7. je s silno detonacijo zletelo v zrak.

Eksplozija je bila tako močna, da je ostala na mestu, kjer je stalo skladiščno poslopje, samo še velika luknja, vse bližnje hiše pa zgledajo kakor po najhujšem potresu. V vsem mestu in v okolici na več kilometrov daleč so popokale šipe, zidovje hiš pa kaže velike razpoke, tako, da so se morali ljudje izseliti.

Eksplozija je povzročila v mestu silno paniko. Vse je zbežalo na prosto in vojaštvu se je sele po daljšem trudu posrečilo napraviti red. Službeni komunike, ki ga je o tej eksploziji izdala vojaška komanda, sicer zatrjuje, da je nastala eksplozija, ker se je stara muničija sama vnela, vendar pa je javna tajnost, da gre za atentat. Po nekaterih trditvah gre za akt nezadovoljnežev, po drugi verjetnejši pa je atentat na muničijsko skladišče delo komunistov, ki so hoteli na ta način demonstrirati povodom včerajšnje 12-letnice ruske revolucije.

Zopet atentat v Sofiji

Snoči so makedonstvjušči ustrelili sredi Sofije vojvodo Živkova. — Atentat na železnico.

Sofija, 8. novembra. Snoči ob pol 9. je bil v ulici Kralja Borisa izvršen atentat na strumniškega vojvoda Živkova. Ko se je sprehajal v bližini svojega stanovanja, so ga napadli trije neznanci ter oddali nanj šest strelov. Vojvoda Živkov se je smrtno ranjen zgrudil v mlaki krvi, atentatorji pa so pobegnili. Živkova so pozneje prepeljali v bolnico, kjer je bil takoj operiran, vendar zdravniki nimajo upanja, da bi mu ohranili življenje. Atentat, ki je izvral v Sofiji spričo neprestanih umorov silno razburjenje, je delo makedonstvjuščih. Vojvoda Živkov je bil znan pristaš Vanče Mihajlova. Pristasi Protopetrova ga dolže, da je bil na njegovo inicijativu umorjen profesor Barcelara. Današnji listi objavljajo o tem najnovejšem zločinu sredi Sofije obširna poročila.

Sofija, 8. novembra. Na progi Jambol-Zivnica je bil včeraj dopoldne izvršen atentat. Štirje razbojniki so napadli progovnega čuvaja in njegovo ženo, ju zvezali in odvedli v bližnji gozd, nato odvzeli čuvaju ključ za priviganje tračnic in demolirali progo.

Čuvajevi ženi se je v neopaženem trenutku posrečilo, da je pobegnila in obvestila oblasti. Na ta način so še pravočasno ustavili vse vlake, sicer bi bila težja železniška nesreča neizogibna. Razbojniki so pobegnili.

Sofijski listi beležijo ta najnovejši razbojniški napad in v ostrih besedah kritizirajo javno varnost, ki je pod vsako kritiko.

Neuspeh konference za vzhodne reparacije

Zaradi odklonilnega stališča Madžarske in Bolgarske bo moral sklepati o vzhodnih reparacijah druga haška konferenca.

Pariz, 8. novembra. Konferenca za vzhodne reparacije je znova zašla v krizo, iz katere bržkone ne bo drugega izhoda, kakor da se brezuspešno zaključi in prepusti končno odločitev drugi haški konferenci. Enako stališče kar kar Madžarska, ki dosledno odklanja plačevanje reparacij, je zavzela sedaj tudi Bolgarija, ki kategorično odklanja

vse predloge reparacijske komisije za uredevanje bolgarskih reparacijskih plati. Reparacijska komisija je na svoji včerajšnji seji sklenila, da bo postopala enako kakor pri Madžarski, ter izjavila, da je bilo zaradi nepopustljivosti Bolgarije nemogoče doseči sporazum, prepustila zadevo v odločitev drugi haški konferenci.

Usoda jugoslovenskega komunista

Beograd, 8. novembra. Današnje »Vremec« poroča z Dunaja, da je bivši komunistični poslanec Kosta Novakovčić, ki je pred leti pobegnil v sovjetsko Rusijo, prispeval nedavno na Dunaj in od tam odpotoval v Nemčijo. V Rusiji mu je bila poverjena naloga, da organizira jugoslovenske komuniste. Ker mu to spričo pozornosti jugoslovenskih oblasti, ki so sproti zatreti vsak komunistični pokret, ni uspelo, je padel pri sovjetskih mogotcih v nemilost. Zdi se, da mu je šlo za glavo ter da je v strahu zaradi zapustil »blaženo« deželo komunizma in odpotoval na zapad.

Miren potek komunistične proslave na Češkoslovaškem

Praga, 8. novembra. Za včeraj so povodom 12. obletnice ruske revolucije komunisti napovedali manifestacijsko stavko. Izdali so geslo, naj se ustavi delo in se priredi demonstracijski obhod po mestu. Policija je bila v pripravljenosti in je demonstracijski obhod, ki ni bil baš velik, potekel mirno. V komunističnem centralnem tajništvu je bila danes izvršena hišna preiskava, pri kateri so zaplenili razne dokumente in ilegalne tiskovine. V premogokopnih revirjih republike, kjer je komunistično delavstvo prvotno nameravalo prirediti enednevno demonstracijsko stavko, je svoj namen opustilo. Povsed je vladal mir in

Deputacija iz Ogulina pri kralju

Beograd, 8. novembra. Včeraj je prispevala v Beograd deputacija občin iz ogulinskega saveza pod vodstvom ogulinskega župana Dragana Žagarja. Najprej je posetila ministarskega predsednika, ob 11. pa je bila deputacija sprejeta na dvoru. V imenu deputacije se je ogulinski župan zahvalil Nj. Velikemu kralju za akt od 6. januarja in 3. oktobra. Kralj se je z vsakim posebom razgovarjal ter se zanimal za razmere v posameznih krajih. Popoldne je bila deputacija na dvoru prirejena zakuska. Deputacija je posetila ministra socijalne politike dr. Drinovčića.

Poneveril nad pol milijona polkovnega denarja

Sarajevo, 8. nov. Pred dvema mesecema je bil premesčen v Ljubljano od 22. artillerijskega polka v Sarajevu administrativni podporočnik Mehmed Manžić. Pred odhodom je v redu izročil blagajno polka, toda njegov naslednik je pri natančnejšem pregledu ugotovil razne nepravilnosti. Minulo soboto je Manžić prispel v Sarajevo na obisk. Tu je bržkone zvedel, da je njevno početje prišlo na dan. Kupil si je civilno obleko in s prihodnjim brzovlakom odpotoval najprej v Zagreb, od tam pa v Subotico. V Subotici je tako nespretno izprševal, kako se lahko pride preko meje na Madžarsko, da so postali nanj pozorni policijski agenti, ki so ga končno aretrirali. Pri preiskavi so našli pri njem 4 tisoč pengov in nekaj našega denarja. Pri pregledu knjig 22. artillerijskega polka so med tem ugotovili, da je Manžić poneveril nad pol milijona.

Prihod podbana dr. Pirkmajerja

Beograd, 8. nov. Podban Dravske banovine dr. Otmar Pirkmajer se je danes poslovil od svojih uradnikov v ministrstvu ter odpotre drevi v Ljubljano, da nastopi svoje novo mesto. V Ljubljano prispe z jutranjim brzovlakom.

Združitev češkoslovaške velenindustrije

Praga, 8. novembra. »Narodny list« objavlja razgovor z novoimenovanim generalnim direktorjem združenih zbornic Skoda, Lavrin, Češko-Moravske in Strojevka, inženjerjem Ružičko. Generalni direktor je izjavil, da bodo te štiri tvornice v bodoče vsele celote, da ne bodo izdelovalo samo avtomobilov, temveč tudi razne druge stroje.

Nepošten prokurist.

Sarajevo, 8. novembra. Včeraj opoldne je prišel na državno pravdinstvo v Sarajevu prokurist Bosansko industrijske banke Voja Prljatović ter se sam pribaval, da je poneveril v banki pol milijona dinarjev. Državni pravnik je odredil takojšnjo arcati.

Češkoslovaški izvoz po Dunavu

Praga, 8. novembra. AA. »Prager Tagblatt« poroča, da je v prvih 6 mesecih letos češkoslovaški izvoz po Dunavu naraščal od 17.7% na 17.2, dočim je v istem času nemški izvoz narastel od 18.4% na 21%.

Deset vagonov v potoku.

Banjaluka, 8. novembra. Pri industrijski železnici podjetja »Bosna Bošek« se je pripelnila težja nesreča. Deset vagonov se je prevrnilo v precej globok potok Tunbič. Zavirč Anton Kujundžić je ostal na mestu mrtve, dva druga uslužbenca pa sta bila težko ranjena.

Odvetnik Kapora pobegnil v Italijo?

Sušak, 8. novembra. Poizvedovanja za izginulim skopskim odvetnikom Kaporo ugotovita, da se je mudil več dni na Sušaku. Gibal se je v najboljši družbi in je posečal razne zabave. Nekega dne je brez sledu izginil. V hotelu, kjer je stanoval, izjavlja, da je odpotoval neznanom. Domneva se, da je pobegnil v Italijo.

Povečanje češkoslovaškega železniškega parka

Praga, 8. novembra. AA. Ministrstvo prometa bo zgradilo prihodnje leto 660 voz za premog, 300 pokritih voz za blago, 154 potniških voz in 10 poštnih voz.

Francoski kapital na Madžarskem

Budimpešta, 8. novembra. V rudniškem bazenu pri Barkolacu bo zgrajena velika kemična tovarna. Podjetje bo izkoriscalo sekundarno proizvodje premoga. Pri podjetju je udeležen francoski kapital. To je prvi primer sodelovanja francoskega kapitala na Madžarskem po vojni.

Skrajšanje delovnega časa v angleških rudnikih

London, 8. novembra. Po včerajšnji seji spodnje zbornice, v kateri se je vršila debata o indijskem vprašanju, je bila dolgorajna seja vlade, ki je razpravljala o rudarskih vprašanjih. Kakor poročajo, je vlada sklenila, da bo glede na to, ker odklanjajo rudarski podjetniki pogajanja, v najkratšem času izdala dva zakona in sicer zakon o reorganizaciji rudarske industrije ter zakon o skrajšanju delovnega časa in obligatnem spodbalem sistemu.

Pred glasovanjem francoskega parlamenta o zaupnici vladi

Danes se ima odločiti usoda nove francoske vlade. — Glasovi listov.

Pariz, 8. novembra. Na včerajšnji seji parlamenta je bila otvorjena debata. Za debato se je prijavilo 33 gospodnikov. Včeraj so govorili štirje opozicionarji. Ker bi se bila debata s pričo tako velikega števila govornikov zavlekla pozno v noč, je zbornica s 10 proti 270 glasovom sklenila da se seja zaključi in nadaljuje debata danes ob 4. popoldne. V vseh političnih krogih prevladuje mnenje, da bo dobitna vlada pri današnjem končnem glasovanju vvladni deklaraciji do 30 glasov večine. Danes bosta odgovarjala ministrski predsednik Tardieu in zunanjki minister Briand na interpelacije o splošni in zunanjki politiki vlade.

Pariz, 8. novembra. Današnji listi komentirajo včerajšnjo sejo v parlamentu in izražajo mnenje, da že sinočne glasovanje o odgovitvi debate dokazuje, da bo vlada imela večino. Z veliko napetostjo pričakujejo v vseh političnih krogih današnje izjave Brianda o zunanjki politiki. Listi sklepojajo, da bo imela vlada pri zaključenem glasovanju vladni deklaraciji okrog 40 glasov večine. V vladnih krogih vlada temveč optimizir, ker radikalno niso edini. Že včeraj se je pokazalo, da ne bodo kompaktno glasovali proti vladi, morda se bodo mnogi vzdrževali glasovanja, če že ne bodo glasovali za vlado. Trije najuglednejši voditelji so celo zagrozili, da bodo izstopili iz stranke, če bi se jih po strankarski disciplini »notelo prisiliti, da glasujejo proti vladi.

Inozemstvo o razmerju med Italijo in Jugoslavijo

Spoštovanje se povdara neupravičenost italijanskih očitkov in miroljubnost Jugoslavije.

Bratislava, 8. novembra. Glasilo agrarne stranke v Bratislavji »Slovenski Denník« objavlja senzacionalen članek o justifikaciji Vladimira Gorčana pod naslovom »Glos«. Članek razlagajo z dejstvji cilje, način in ostrost italijanske iredentistične propagande proti Jugoslaviji, ki se v prvi vrsti vodi zaradi Dalmacije. Članek, ki vsebuje mnogo gradiva, povdara, da navaja samo dejstva in da hoče pripometi k razjasnjenu položaju in obstoječe atmosfere znamenom, dokazati, da očitki Italije proti Jugoslaviji niso upravičeni. Namen našega članka je povedati resnico, pravi list. Celo italijanski objektivni gledalci vedo, da je pravica na strani Jugoslavije ter so zaradi tega rezervirani. Zla rodi zlo. Medsebojni odnosi med Italijo in Jugoslavijo se ne morejo rešiti z iridentistično propagando.

London, 8. nov. »Daily News« objavlja članek svojega dopisnika Roberta Burlesa, ki piše o odnosaх med Jugoslavijo in Italijo. Pisec je dalje časa bival v Jugoslaviji in pravi, da daje odnose med Jugoslavijo in Italijo resno misli. Med drugim navaja, da jugoslovenski politiki v razgovoru stalno omenjajo italijansko nevarnost, ki se kaže v vsakem italijanskem koraku, zlasti glede na Albanijo in Dalmacijo. Edino nado videti pisec v dejstvu, da je Jugoslavija vseskozi miroljubna. Končno omenja poset generalnega tajnika Društva narodov Drummonda in izraža mnenje, da je ta poset brez dvoma velike važnosti za zboljšanje odnosa med Italijo in Jugoslavijo.

večjih vložilih, največja pa sta bila gotovo izvršena v Goričanah pri Medvodah in v Št. Rupertu pri Krškem. V Goričanah je bilo pred dnevi ulomljeno v trgovino Ane Mrakov. Vložili so odnesli 30 moških in ženskih pletenih iopic, večje število brisač, perila in drugih predmetov v skupni vrednosti 7000 Din. — Sličen vložek je bil izvršen v Št. Rupertu, kjer je bilo ulomljeno v delavnično čevljarijo Josipa Jermana in so vložili odnesli 27 parov moških, ženskih in otroških čevljev. Skupna škoda znaša 3500 Din.

Orožniška postaja iz Srednje vasi poroča, da je odšel 21. oktobra z doma posestnik France Žurga, rojen 1. 1865. in da se ne viši. Žurga je približno 175 cm visok, okroglega obroza in ima bele brke. Običen je bil v sv. suknič in baržunaste hlače. Ni izključeno, da se je ponesrečil, verjetno pa je, da je izvršil samomor.

Odol ohrani zobe zdrave in jamči za sveže dišeč duh!

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterd. 22.805—22.865 (22.83), Berlin 13.525—13.455 (13.53), Bruselj 7.910, Budimpešta 9.8937, Curych 1004.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 793.90—796.90 (795.40), London 275.44—276.24 (275.84), New York 56.335—56.535 (56.435), Pariz 221.71, Praga 167.05—167.85 (167.45), Trst 295.14—297.14 (296.14).

ZAGREBSKA BORZA
Devize: London 285.86, New York 56.42, Pariz

Slikar Jakac na potovanju okoli sveta

Zadnje pismo je pisal iz Montereja ob Tihem oceanu.

Ljubljana, 8. novembra.
Akademični slikar prof. Božidar Jakac iz Novega mesta, ki potuje sedaj po ameriškem zapadu, se nas je že pravkar spomnil s krasnimi pokrajinskimi razglednicami, na katerih sporoča pozdrave čitaljem »Slovenskega Naroda« in »Jutreja. V pišmih sporoča, da mu bo ostalo potovanje iz domovine po Jadranškem morju in mimo Gibraltarje proti Newyorku v trajnem spominu. Na vožnji po morju je prestal velik vihar, ki je bil tako silen, da se je že zdelo, da je parnik zapisan pogin. Izkrca se je srečno v Newyorku, kjer pa bi ga radi nekaterih neurejenih formalnosti kmalu poslali na zloglašni otok Long Island, da ga ni v zadnjem hipu rešil na rojak g. Etnin Kristian.

Newyork mi je zelo ugaljal, piše Jakac. Pristanisce je baje eno najlepših na svetu. Mnogo motivov mi je dal Broadway, ki se vleče še preko Jonkersa, t. j. tako daleč, kakor od Ljubljane do Lesc. Na obeh straneh kipe nebo ogromni nebotočniki z bankami in veletrgovskimi podjetji. Broadway je namreč glavni stan »businessa« in vsega, kar je v zvezi z njim. Svoj čas je bil Metropolitan Building največja palata na svetu (200 m visoka), danes jih pa je že v Newyorku samem toliko, da ne pride nikomur na misel, da bi jih štel.

V Newyorku se Jakac ni dolgo mudil. Odpotoval je v Cleveland, kjer se je sezal s svojimi sorodniki, znanci in prijatelji. Otvoril je najprvo razstavo svojih del za Angleže, potem pa v slovenskem Narodnem domu za ameriške Slovence. Vodni angleški listi so obširno poročali o njem in objavili del nekaj najbolj značilnih njegovih del iz Afrike. Ni čuda, da je v kratkem zaslovil tudi med našimi tamoznimi rojaki, ki so storili vse, da bi mu kar najbolj olajšali bivanje v Ameriki.

Hotez spoznati vso Ameriko, ne le ono na severozahod, se je odločil za 10.000 km dolg pot, proti severozapadu. Prepotovati hoče vso Ameriko ob Tihem oceanu, preštudirati tamoznje sege in navade, izpolnit svoj lepo urejeni popotni fotografiski arhiv z novimi fotografiskimi posnetki in se slikarsko izzivljati. V načrtu ima veliko razstavo slikarskih del iz vseh držav Amerike, ki jo bo imel po svojem povratku v Cleveland v poedinčnih ameriških mestih in pozneje v domovini. Domov pa ga menda ne bo še kmalu, ker se mishi spoma zadružiti za delj časa na Japonskem in Kitajskem.

Dne 20. septembra nam je pisal Jakac iz Seattleja, da mu bo ostalo potovanje iz domovine po Jadranškem morju in mimo Gibraltarje proti Newyorku v trajnem spominu. Na vožnji po morju je prestal velik vihar, ki je bil tako silen, da se je že zdelo, da je parnik zapisan pogin. Izkrca se je srečno v Newyorku, kjer pa bi ga radi nekaterih neurejenih formalnosti kmalu poslali na zloglašni otok Long Island, da ga ni v zadnjem hipu rešil na rojak g. Etnin Kristian.

Newyork mi je zelo ugaljal, piše Jakac. Pristanisce je baje eno najlepših na svetu. Mnogo motivov mi je dal Broadway, ki se vleče še preko Jonkersa, t. j. tako daleč, kakor od Ljubljane do Lesc. Na obeh straneh kipe nebo ogromni nebotočniki z bankami in veletrgovskimi podjetji. Broadway je namreč glavni stan »businessa« in vsega, kar je v zvezi z njim. Svoj čas je bil Metropolitan Building največja palata na svetu (200 m visoka), danes jih pa je že v Newyorku samem toliko, da ne pride nikomur na misel, da bi jih štel.

V Newyorku se Jakac ni dolgo mudil. Odpotoval je v Cleveland, kjer se je sezal s svojimi sorodniki, znanci in prijatelji. Otvoril je najprvo razstavo svojih del za Angleže, potem pa v slovenskem Narodnem domu za ameriške Slovence. Vodni angleški listi so obširno poročali o njem in objavili del nekaj najbolj značilnih njegovih del iz Afrike. Ni čuda, da je v kratkem zaslovil tudi med našimi tamoznimi rojaki, ki so storili vse, da bi mu kar najbolj olajšali bivanje v Ameriki.

Hotez spoznati vso Ameriko, ne le ono na severozahod, se je odločil za 10.000 km dolg pot, proti severozapadu. Prepotovati hoče vso Ameriko ob Tihem oceanu, preštudirati tamoznje sege in navade, izpolnit svoj lepo urejeni popotni fotografiski arhiv z novimi fotografiskimi posnetki in se slikarsko izzivljati. V načrtu ima veliko razstavo slikarskih del iz vseh držav Amerike, ki jo bo imel po svojem povratku v Cleveland v poedinčnih ameriških mestih in pozneje v domovini. Domov pa ga menda ne bo še kmalu, ker se mishi spoma zadružiti za delj časa na Japonskem in Kitajskem.

Ljudska univerza v Celju

Ljudske univerze naj bi vrnile povojnemu človeku vero v kulturne in moralne vrednote. — Važna kulturna misija vsečiliščega profesorja dr. Vebra.

Celje, 7. novembra.

Po vojni šele so začeli ustanavljati ljudske univerze tudi pri nas. V tem večjih mestih so z iniciativou idealnih kulturnih delavcev skušali osnovati poljudno znanstveno središče po zgledu tujih ljudskih univerz, ki so se dobro obnesle. Namen in cilj je bila nuditi širšemu občinstvu, ki nima nima prilike poslušati predavanja na univerzi ali nima potrebne teoretične predizobrazbe za znanstvena predavanja v poljudni obliki vse zanimive izsledke domačih in tujih kulturnih delavcev. Tudi v duši preprostevega človeka je po vojni nastala potreba po novi orientaciji. Velik polom po svetovnem klanju je odjeknil v naširših plasti naroda. In ta narod je začutil ravno tako kaos v sebi, kakor inteligenco. Ni pretirano, če ugotovimo, da je bila najbolj katastrofalna posledica vojne intelektualni in moralni nihilizem, ki se je izrazil in se še izraza v vseh umazanilih in tragičnih aférah v življenju povojnega človeka. Res je svede, da je bila svetovna vojna samo povod te strašne krize, katero je pripravljalo celo stoletje pred vojno. Slične krize je človeštvo že preživilo v zgodovini, vendar se zdi, da današnja ne bo po svojih posledicah in učinkih nič manjša, kakor je bila na pr. ona po propadu starogrških in rimske kulturnih vrednot, ko se je začel širiti Kristov nauk, ki je učil, da je posvetna sreča samo prevara in da more človek najti svojo resnično srečo samo v nebesih. Girk in Rimljan sta bila takorekoč kos prirode, pozemsko življenje jima ni pomenovalo mnogo, bila sta z dušo in telesom prisla na svet, ki ju je obdajal. Da je bila kriza v njunih dušah velika, ko so prišli učenci nove vere in jima pridigli, da je vse to, kar sta dosegli imela za dobro, lepo in resnično samo prevara in greh, si lahko mislimo.

Nekaj sličnega se dogaja dandanes. Človeštvo preživila hudo duševno krizo. stare vrednote zani nimajo več vrednosti. Mnoge teh so bile res samo še za ropotarnico, toda človek je postal splej za intelektualne in moralne vrednote sploh. Girovka skupšča se ga je lotila in zabredel je v materializem v najhujšem pomenu besede v vsem svojem udejstvovanju. Druge poti v takem razvrstanem in kaotičnem stanju tudi ni mogel ubrati. Ostala mu je samo še vera v to, kar vidi, sliši in more uživati zgolj s svojimi animalnimi organi.

Toda v takem stanju človek zopet ne more vztrajati. V njem ostane, četudi zasečno potlačeno, hrepenevanje po višji vrednosti dobrega, lepega in resničnega. Treba mu je torej nekoga, ki mu pokaže pot, ki mu vrne vero in zaupanje do teh. Zgodovina kaže, da so bili vedno geniji, ki so z svojimi filozofskimi sistemi rešili dušev-

zaničujemo, samo osebe jaze in ne morda njih doživetja, pač pa lanko zaradi njih izvestnih doživetij in lastnosti. Tudi hvaliti in grajati moremo le osebe, jaze; prositi ali zahtevati moremo le od nekoga, od osebe. Pač pa lanko grajam na pr. osebo zopet lahko zaradi te ali one lastnosti.

Vsi ti primeri pričajo, da je treba razlikovati razen človekove telesnosti še njegova doživetja in njegov jaz, ki tvorijo skupaj njezino duševnost. Samo samo ozavojanje sebe v svojih doživetijih more služiti vedenemu in nesebičnemu raziskovanju človeške narave.

Predavanje je poslušalo izredno veliko število občinstva z načelno pozornostjo. Prihodnjič bo prof. Weber nadaljeval o jazu in doživetjih ter zakonitih duševnosti. Zanimanje, s katerim Celjan sledi njegovim predavanjem, priča, kako potrebna so slična predavanja za ljudstvo, ki samo čuti v sebi hrepenevanje po spoznavanju samega sebe, da bi se zopet našlo in zopet dobilo vero v sebe in večne višje vrednote.

Načelne, najtrajnejše, zato najcenejše!

Pred volitvami v SSLU

Vendar so kolegi iz »Slovenske liste« končno poskusili v današnjem »Slovencu« opraviti raison d'être svojega nastopa. Značilno je, da si s svojim programom ne upajo v javnost. Ne moremo verovati, da je ta odreka časopisni reklami prostovoljna. — Morda pa mislijo, da bodo radi neinformiranosti akademikov, paralizirali potraz, ki se jim obeta. — No, in dejstvo, da je bila »Slovenska lista« prva vložena? To je razumljivo, če upoštevamo, da je sedanj tajnik Sveta nosilec »Slovenske liste«. Ta je listo sprejel pri sebi samemu in sam sebi potrdil njen prejem. — Dasi nastopa »Slovenska lista« letos že petič, ni do letos se nikdar naglašala svojo enotnost in organiziranost. Zakaj to naglaša letos? Ali ni to zunanj znak, da je nekaj gnilega v zemlji Dansk! — Kritikovanje lanskih naprednih odbornikov Svete, je seveda popolnoma zgrešeno. Ali je upravičen do kritikovanja človek, ki ni sposoben nit, da sestavi dostopen tajniški dopis? Ne, kolegi, kritiku takih ljudi mi odklanjam. Ona ni vredna akademik! Ali se morete potem že čuditi, če je s takimi ljudmi sodelovanje v Svetu nemogoče. Tu je vzrok demisijam, tu je zrok, da letos ni bilo velikih uspehov. Rešite Svet nesposobnih ljudi »Slovenske liste« v Svet bo letos uspel na celi črti. Glasuite zato vse! B«

In ostalem, kdor pozna podpisnika današnjega poziva v »Slovenec« in njegove sposobnosti, mora priti do zaključka: pod takšen »Slovenec« poziv, spada le takšen podpis; ali obratno: nad takšen podpis, more priti le poziv takšne prazne vsebine.

Akademik.

Rdeči križ v Ljubljani

Društvo Rdečega križa, ta eminentno dobrotna organizacija, je razširjena v vseh kulturnih državah, med vsemi narodi, ter steje več milijonov članov, pripadnikov vseh narodnosti in veroizpovedi. V naši državi je štel Rdeči križ v l. 1928 okoli 47.000 članov, med vsemi največ v beogradski oblasti (10709), nato v sarajevski (10217) in novosadski (7070). Na četrtem mestu stoji ljubljanska oblastna organizacija (ljubljanska in mariborska politična oblast) z 2600 člani. Da se to število dvigne, mora vsem krajevnim odborom vzorno prednjačiti ljubljanski krajevni odbor. Dosej nam je uspelo dvigniti število rednih članov na 550, kar pa je v primeri s številom prebivalstva v Ljubljani, zlasti pa z ozirom na humanitarni pomen in vzvišen namen Rdečega križa še vedno mnogo prenizko število. Naša publike naj izvili vstopiti dobrotnemu delu, ki ga je ljubljanski odbor izvršil v tekočem letu. Priredili smo dva samaritanska tečajska predavanji najboljih strokovnjakov o prvi pomoči, o negi bolnikov, o profilaks proti nalezljivim bolezni in drugi. Tečaj se vrši prav sedaj in jesenskem času ter ga poseča okrog 50 udeležencev.

O velikih počitnicah smo osnovali prvo počitniško kolonijo na Trati pri Poljanah. Po uvodu v prvi predavanji je predavatelj pokazal vso pestrost in bogastvo človekove notranjosti, njegove duševnosti, ki jo moremo neposredno zaznati s samo- opazovanjem. Dnevnemu doživljaju srečo ali nesrečo, prijetnost, bolest, ter način življenja, ki so naša doživetja. Po tolmačenju naših doživetij, ki so realnost zase, kakor zunanjo fizično prirodno vsebine, del naše telo, je odkril še drugi bistveni del naše duševnosti: naš osebnost, naš jaz. Poljudno je navedel vse one primere v našem življenju, ko mislimo in čutilmo ta jaz. Bistvo vere v posmrtno življenje, ki so jo imeli in jo še imajo milijoni ljudi, je vera v večnost našega jaza, in mora v večnost naših doživetij. Kdo veruje, da bo živel večno, veruje, v večno življenje svojega jaza, ne morebit svojega čustvovanja, svoje misli ali kakršnegakoli svoje doživetja.

Naša deviza bodi: Letos vsaj 1000 rednih članov! Ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa.

Ljubljanski ali sovražimo, spoštuemo ali

Sprememba upravnih področij Delavskih zbornic

Ljubljana, 8. novembra.

Na včerajšnji seji centralnega sekretarijata delavskih zbornic v Ljubljani je bilo sklenjeno, priporočati prizadetim zbornicam in na merodajnih mestih, da se spremene upravne področje zbornic tako, da bodo v soglasju z mejama novih banških uprav. Področje Delavske zbornice v Ljubljani naj bi obsegalo teritorij dravskih banovin, področje Delavske zbornice v Zagrebu področje savske banovine, področje Delavske zbornice v Splitu področje vrbaške in primorske banovine, področje Delavske zbornice v Sarajevu področje drinske in zetske banovine, področje Delavske zbornice v Novem Sadu področje podunavske banovine brez področja inspektorata v Kravjevici, področje Delavske zbornice v Beogradu ter področje mest v Zemunu, Pančevu in Beogradu ter področje inzpektorata v Kragujevcu, za področje moravske in varšavske banovine pa naj bi se ustavnila nova Delavska zbornica s sedežem v Nišu.

Na seji se je razpravljalo tudi o reformi rudarskega zakona, ki se bo pregledeval 19. t. m. na posebni konferenci strokovnjakov v Beogradu. Konference se udeleže od centralnega sekretarijata dr. Živko Topalović kot delegat, Filip Uratnik, tajnik Delavskih zbornic v Ljubljani in Luka Pavičević, tajnik Delavskih zbornic v Beogradu, pa kot eksper.

Snošči je imel Savez privatnih nameščencov sestanek pri Lloydu, na katerem je predaval dr. Topalović o sredstvih, ki jih mora uporabljati delavstvo in nameščenstvo pri delu za reorganizacijo socijalne zaščitne zakonodaje.

Delegati delavskih zbornic so odpotovali iz Ljubljane snošči ob 8. dr. Topalović pa davi.

Solek

— Odborova seja ČOS je sklicana na dan 7. in 8. decembra 1929 v Pragi v Tyrševem domu. Važnejše točke dnevnega reda so: poročilo o Tyrševi proslavi, poročilo o turneju po Ameriki in o zletu v Poznanju, razprava o prireditvah prihodnje leta v Beogradu, Sofiji, Luksemburgu in Antwerpnu, sestava proračuna za l. 1930.

— Proslava 60-letnice ženske televadbe se bo vršila dne 23. t. m. v Pragi v domu Praškega Sokola ob priliku zborja župnih načelnikov. Na sporednu so poleg govorov ter godbenih in pevskih točk tudi različne televadne točke, prosta in orodna televadba, ki naj pokajoč, kako se je ženska televadba razvila. S to proslavo bo tudi združena zgodovinska razstava v Tyrševem domu.

— Prva sokolska gorska koča na Češkoslovaškem je zgrajena na Černi hori. Namenjena je zlasti za Sokole turiste in smučarje, vstop pa bo dovoljen tudi ostalem občinstvu. Koča bo svečano otvorjena dne 10. novembra t. l. Udeležba pri otvoritvi obeta biti tako velika, da bo vozil dne 9. t. m. iz Prage poseben vlak.

— Prva sokolska gorska koča na Češkoslovaškem je zgrajena na Černi hori. Namenjena je zlasti za Sokole turiste in smučarje, vstop pa bo dovoljen tudi ostalem občinstvu. Koča bo svečano otvorjena dne 10. novembra t. l. Udeležba pri otvoritvi obeta biti tako velika, da bo vozil dne 9. t. m. iz Prage poseben vlak.

— Prva sokolska gorska koča na Češkoslovaškem je zgrajena na Černi hori. Namenjena je zlasti za Sokole turiste in smučarje, vstop pa bo dovoljen tudi ostalem občinstvu. Koča bo svečano otvorjena dne 10. novembra t. l. Udeležba pri otvoritvi obeta biti tako velika, da bo vozil dne 9. t. m. iz Prage poseben vlak.

— Prva sokolska gorska koča na Češkoslovaškem je zgrajena na Černi hori. Namenjena je zlasti za Sokole turiste in smučarje, vstop pa bo dovoljen tudi ostalem občinstvu. Koča bo svečano otvorjena dne 10. novembra t. l. Udeležba pri otvoritvi obeta biti tako velika, da bo vozil dne 9. t. m. iz Prage poseben vlak.

— Prva sokolska gorska koča na Češkoslovaškem je zgrajena na Černi hori. Namenjena je zlasti za Sokole turiste in smučarje, vstop pa bo dovoljen tudi ostalem občinst

Dnevne vesti.

Zanimanje Italijanov za našo literaturo. Italijanska revija L'Arte, izhajajoča v Trstu pod uradništvom Narcisa Lindichena, poroča v svoji zadnji številki o slovenskem prevodu Dantove Divinas Comedie ter prinaša sliko prevajalca dr. Josipa Devetca. Opoža se, da posevajo italijanske revije v zadnjem času veliko pozornost slovenski literaturi. O tem priča tudi prevod dr. Ivan Tavčarjeve »Visoko kronicke«, ki jo je prevedel Umberto Urbani. Prevod je izšel v založbi »Liberia Internazionale Treves« v Trstu. Prevajalec je napisal dokaj obširen uvod, v katerem predstavlja italijanski javnosti dr. Ivana Tavčarja kot politika in pisatelja.

Sirjenje škratinke v ljubljanski in kamniški oklici. V ljubljanski in kamniški oklici se zadnje čase zelo močno širita škratinke in difterija. Te dni so v bolnico prepeljali več za škratinko obolenih iz kamniške in Šentviške oklice, kjer se škratinka zelo širi. Oblasti so sicer ukrepile vse potrebno, da to nevarno bolezen zato, vendar je število obolenih vsak dan večje in bati se je, da se bo epidemija zanesla in razširila tudi v mestu. V Ljubljani dosedaj opasnost škratinke še ni velika, kajti v šestih tednih jo je bilo komaj 10 slučajev. Mestni fizikal namreč zelo pazi, da se bolezen ne razširja in vsakega bolnika ali šolski razred, kjer se epidemija pojavi, kontumacira.

Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana zdravnica zdravilišča na Golniku dr. Božidar Herko in zdravnik zdravilišča na Golniku dr. Jurij Čart.

Dubrovniški podžupan angleški konzul. Za angleškega vicekonzula v Dubrovniku je imenovan dubrovniški podžupan kapetan Ivo Hadžija.

Nova telefonska proga. Ministrstvo javnih del je odredilo, da se uvede telefonski promet med Beogradom, Zagrebom, Ljubljano in Sarajevom z ene ter Leobonom z druge strani.

Družabni večer českoslovaške - jugoslovenske Lige v Pragi. Českoslovaška jugoslovenska liga v Pragi je priredila sreči družabni večer, na katerem je nastopil med drugimi tudi bivši član narodnega gledališča v Ljubljani Zvonimir Rogoz, ki je zdaj član praškega Narodnega divadla.

Poziv organizacijam ženskega Saveza. Uprava jugoslovenskega ženskega saveza naproša vse v Savezu včlanjene organizacije, naj tudi letos 11. tm. proslavite dan miru.

Arhitekt Plečnik povabljen v Dubrovnik. V Dubrovniku je nastal velik spor zaradi zgodovinske stavbe, v kateri je občinska ambulanta in katero hoče sedaj občina iz estetskih in praktičnih razlogov porušiti. Temu načrtu so se odločno uprili dubrovniški arheologi, njim na čelu mestni konservator Marko Murat. Zato so pozvali v Dubrovnik našega arhitekta Plečnika, ki naj oceni in ugotovi zgodovinsko vrednost stavbe. V Dubrovniku z velikim zanimanjem pričakujejo Plečnikovo oceno.

Naležljive bolezni v ljubljanski oblasti. Od 15. do 21. oktobra je bilo v ljubljanski oblasti 18 slučajev tituznih bolezni, 14 grize, 7 škratinke, 215 ošic, 41 davice, 7 šena in 1 dušljivega kašlja.

Razid država. Dramatsko društvo »Zarja« na Tačjem vrhu se je po soglasju nem sklepku članstva prostovoljno razšlo.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list dravske banovine« št. 111. z dne 5. t. m. objavlja uredbo notranjega ministra o ustanovitvi okrožnih in stektorov v banovinah, uredbo o izpremembah v proračunu državnih izdatkov in dohodkov s finančnim zakonom za leto 1929-30, uredbo o praznikih v smislu meničnega in črkovnega zakona, uredbo o protestnih registrih in o nagradah za izvršitev protesta ter izpremembu v določnitvah v pravilniku za polaganje državnega strokovnega izpitja uradnikov glavne kontrole.

Iletnična ljubljanska velesejma. Prihodnje leto praznuje ljubljanski velesejem 10letnico svojega obstoja in delovanja. V proslavo tege jubileje se vrši od 29. maja do 9. junija X. jubilejni vzorčni velesejem. Ta prireditve bo posebno bogata in pestrata in naj bo zlasti revija domača produkcije. Na tem velesejmu naj ne manjka nobena zavedna domača industrija, razstavljeni naj bodo vsi domači industrijski in obrtni izvodi.

Prireditveni termini ljubljanskega velesejma v letu 1930. Kožni sejem 27. do 28. januarja in 25. marca. X. jubilejni vzorčni velesejem: 29. maja do 9. junija. Vsedržavni šumarski in lovski razstava: 31. avgusta do 15. septembra.

Smuška tečaja v Bohinju. SPD v Ljubljani priredi letošnjo zimo pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru dva smuška tečaja. Prvega bo vodil g. Janez Kveder od 25. decembra 1929 do 1. januarja 1930. Drugega vodil g. Štreclj za pravoslavni Božič in sicer od 1. januarja do 10. januarja 1930. Posamezniki, ki bi hoteli vstopiti v enega izmed tečajev se morajo za prvi tečaj, prijaviti v društveni pisarni SPD ali pri oskrbnem hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, do 20. decembra, za drugi tečaj pa do 28. decembra 1929. Celodnevna prehrana za osebo po naročilu s prenosceno vrednostjo 65 do 80 Din, prijavina za tečaj pa 100 Din.

Inženjer elektrotehnične storce, ki nima službe ali jo pa želi izpremeniti, lahko dobi nameščenje pri večjim podjetju v Splitu. Podrobna pojasnila daje I. tajnik ljubljanske sekcije Udrženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov.

Proslava 25letnici smrti Dimitrija Tucevića, bivšega prvega tajnika Delavske zbornice v Beogradu se bo vršila 24. t. m. v prostorijah Delavske zbornice v Beogradu, h kateri so povabljeni delegati delavskih organizacij iz cele države. Dovoljena je že četrtna vožnja tja in nazaj.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla Pavla Mašchke, roj. Fink. Pogreb bo v nedeljo ob 15.30 iz mrtvačnice pri Sv. Kri-

štu. Blag ji spomin! Težko prizadeti redobi iškreno sožalje!

S kolom po glavi. Včeraj so v bolnico prepeljali posestnikovega sina Janeza Mačka iz Velenovega, katerega je med preprirom večkrat udaril s kolom po glavi Jože Sajovic in ga precej poškodoval. Za svoje junaštvu bo fant prejel primerno nagrado.

Marko Dosler prijet v Nizi. Poroča smo nedavno o velikih poneverbah, ki so bili odkriti v Novem Sadu, kjer je trgovec z žitom Marko Dosler poneveril nad pol milijona Din in zapustil tudi približno toliko dolga ter pobegnil. Policija je domnevала, da je pobegnil na Madžarsko, toda te dni je prejela od oblasti v Nizi obvestilo, da so Doslerje prijeti tam. Novosadska policija bo zahtevala, da ji sleparja izroče.

Namesto 15 samo 4 leta ječe. V oktobru leta 1926 je bil v Seketu v Banatu izvršen grozen zločin. Hlapec Miroslav Freytag je ustrelil 14letnega pastirja Emerika Angyalja ter napadel upravitelje ženo 22letno Veroniko Kovacs in jo skušal posiliti. Ker se mu je upirala, jo je pretepjal s puščkim kopiton in jo tudi z nožem nevarno poškodoval. V decembru je prisel pred subotisko sodišče. Zatrjeval je, da mu je njegov gospodar naročil, naj gre k Kovacevemu po lovsko puško. Vzel je puško, ko pa je bil kakih 20 korakov oddaljen od hiše, ga je nenašel ujezilo, da Kovacs v žive v sreči in zadovoljstvu, on pa je osamljen. Besnosti je pomeril skozi okno in sprožil. Zadel je pastirja v glavo tako, da je bil takoj mrtev. Nato ni mogel več brzati svoje jeze, vdrl je v hišo in pretepel ženo. Odločno je zanimal, da je imel namen koga umoriti, pa tudi žene. ni hotel posiliti.

Sodišče ga je obsojilo na 15 let težke ječe. Ker sta zagovornik in državni pravnik vložila ničnosta pritožbo, se je vršila te dni pred vzklenim sodiščem v Novem Sadu nova razprava. Sedno zdravniški izvedenci so izjavili, da Freytag za svoje dejanje ni v polni meri odgovoren, češ, da je nekoliko slaboumen, kar dokazuje tudi dejstvo, da je bil že dve leti v umobolnici na Stajncu pri Zagrebu. Zato je vključeno sodišče Freytagu kazen znižalo od 15 na 4 leta ječe.

Zakonska tragedija v Beogradu. V Beogradu se je šofer Jovan Ilijka sprl s svojo ženo Marijo in jo med preprirom sunil z nožem v prsa, na kar se je sam javil policija. Ženi je prezel glavno žilo, vendar zdravnik upaj, da bo okrevala. Morilca so zaprli.

300 lovev — ena ubita divja svinja. Baranjski loveci niso posebni junaki. Nedavno so namreč priredili lov na divje svinje, ki povzročajo seljakom v Draškovičevi šumi v Baranji ogromno škodo. Lovata se je udeležilo 300 lovev, iz Osijeka, Sombora in drugih krajev, ki pa so se slabo odrezali. Ustrelili so namreč eno svinjo, tri pa rani.

Pola Negri! Popolnoma novo. — »Priznanje.« Jutri! Kino »Ljubljanski dvor.«

Samomori. V Zagrebu se je včeraj zastrupila čevljarijeva žena Julijana Lek, starca 53 let. Pila je lužno razstropino. Ko so jo našli, je bila že nezavestna. Prepeljali so jo sicer takoj v bolnično, pa je bila vsaka pomoč zamana. Revja je v groznih mukah umrla. Vzrok samomora je bila beda. — V Banjaluki je pil solno kislino bivši davčni uradnik Pero Kačar. Prepeljali so ga v bolnično, kjer so mu izprali želodec. Njegovo stanje je zelo kritično. Vzrok samomora je bila beda. Kačar je bil nedavno odpuščen iz službe, pa je živel z ženo in otroci v veliki bedi. — V Senti so prijeli nevarnega vložnika in žeparija Gjura Kukića, rodom iz Bosne, v huju, ko je hotel izprazniti žep nekemu posestniku v gneči na kolodvoru. Ko je tat videl, da je ujet, je v obupu skočil pod osebni vlak, toda policijski agent je naglo skočil za njim in ga rešil gotove smrti.

Iz Ljubljane — Pola Negri! Popolnoma novo. — »Priznanje.« Jutri! Kino »Ljubljanski dvor.«

Iz Srebrna poroka. V krogu svoje družine in prijateljev bosta slavila jutri g. Filip Pristou in njegova soprona ga. Franja roj. Bučarjeva, svojo srebrno poroko. G. Pristou, ki je solastnik znanega ljubljanskega črkoškarskega ateljeja Pristou & Bricelj, vživa v Ljubljani splošen sloves ne samo kot podjetje in napreden obrtnik, marveč tudi kot vrl družbenik, vnet hribovaz ter ribič in vedno zaveden narodnjak, kakor je tudi njegova ga, soprona, ki sodeluje pri mnogih narodnih in karitativnih družtvih, splošno članska in spoštovana slovenska žena. Jubilantoma, ki sta oba v najlepši dobi, čvrsta in zdrava, k srebrni poroki iskreno cestitamo in želimo, da zdrava in srečna dočakata še zlato poroko!

Iz Velik naval na ljubljansko bolnično. Na ljubljanskem bolničnu je letos že vse leto izredno velik naval, kakršnega dosedaj še nobeno leto ni bilo. Do danes je bolnična sprejela že 15.464 bolnikov, torej 2000 več, kot lani vse leto. V bolnični je stalno nad 700 bolnikov. Ker za vse ni dovolj prostora, morajo nekateri ležati po tleh. Bolnična mora radi prenaratpanosti dnevno odkloniti najmanj 15 do 20 bolnikov.

Iz Violinski koncert francoskega violinista Roberta Soetena se vrši noč v petek, dne 8. t. m. v dvorani Filharmonične družbe: 1. Vitali: Chaeconne; 2. Bach: Preludij, Loure, Gavotte, za solo-violino; 3. Lalo: Španska simfonija; 4. Rimski-Korsakov: Himna; 5. Albeniz: Malagena in Tango; 6. Debussy: En bateau; 7. Ravel: Koncertna rasprodaja. Na klavirju spremlja virtouza konservatorist g. Pavel Šivic. Koncertni večer je mišljen kot predavanje, uvodno besede govori prof. Marcel Vey, lektor francoskega jezika na fakultati univerze. Virtuoz Soeten usluži v svoji domovini in v ostalih državah, kjer je do sedaj koncerti-

ral, velik sloves kot umetnik z veliko tehniko in globoko občuteno igro. Koncert bo vsekakor pomemben dogodek v našem koncertnem življenju, saj itak žal bog ne moremo pozdraviti veliko umetnikov violinstov na naših koncertih. Predprodaja vstopnic po zelo nizkih cenah je v Matični kajočarni. Večer priredi Francoski institut v Ljubljani.

Iz Opozorjamo na komorni koncert, katerega priredi Glasbena Matika Ljubljanska v ponedeljek, dne 11. novembra t. l. v Filharmonični dvorani. Koncertni program izvaja Brandl-trio (violina, čelo, klavir). Brandl-trio prav te dni koncertira v raznih slovenskih mestih: Celje, Maribor, Ptuj, nastopil je pa že tudi v Grazu in na Dunaju z velikim uspehom. Program je povsem klasičen. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Iz Siguren, uglaen nastop doma in v družbi, govori prof. O. Šest s praktičnim demonstriranjem in sodelovanjem občinstva v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vnanja politura v besedi in kretnji je potrebnja vsakemu kulturnemu človeku v vsakdanjem občevanju, le žal, da jo prepogosto pogrešamo. Vrvež in naglica življenja nas podita neusmiljeno naprej za vsako ceno in tako se zgodi, da radi pozabimo na svojega človeka, kateremu dolgujemo vočigled človeškega dostojanstva vsej malo pozornosti. Odlikuje naj nas uglaen občevalni ton po trgovinah, uradih, gostilnah, na ulici, na šolah in doma. Vabimo naširše kroge, da se udeležete koristnih izvajanj, ki se bodo vršila več zaporenih ponedeljkov ob pol 19. uri. Vstop prost. Prispevek za kurjavo 3 Din. Prvi večer v ponedeljek 11. t. m. T. K. D. Atena. 624/n

Iz Nov film o kopalem športu. Jutri in v nedeljo predvaja ZKD v prostorih Elitnega kina Matice nov. v Ljubljani prvi predvajajo film cigar vsebinsko je pomen kopanja in vode za zdravje človeka. Film je izdelek berlinske Ufe in zasluži vso pozornost našega očinstva. V njem vidimo običajne kopanja pri luhed kakor tudi pri živalstvu v naravi, razne običaje umivanja ki so imeli vpliv tudi na religijo različnih narodov in končno vpliv kopanja kot šport na današnjo moderno dobo. Krasni so posnetki vznih pletačev tekmecev in športnikov vse posneto s takozvano »Zeillupom«. Uvod v temu edinstvenemu filmu, ki ga je dala ZKD na razpolago mestna plinarna ljubljanska, bo govoril šef higijenskega zavoda g. dr. I. Pirš. Vsi oni, ki so v vroči poletni dobi uživali v hladnih valovih Save, Sore in raznih ljubljanskih kopalnic si morajo brezpostojno ogledati ta film. Zlasti pa je posez tega sporeda priporočati mladini in dijaštvu, ki mora v prvi vrsti skrbeti za svoje zdravje in za higijensko nego ter krepitev svojega telesa. Prva predstava je pričetka ob 14.30 uri.

Iz Prodana nevesta, s katero prosli g. Leopold Kovač v soboto 9. t. m. svoj 25 letni jubilej, bo nudila občinstvu višek muzikalnega uživetja. Poleg tudi v inozemstvu priznano najboljšega Vaška, jubilanta g. Kovača, bo nastopila v vlogi Marinka g. Nožičeva, ki je že lansko sezono gostovala pri nas v »Čarobni piščali« z izrednim uspehom. G. Marij Šimenc, ljubljanc in ljubljanskega, beograjskega in zagrebškega gledališčega občinstva bo tudi to pot zavil občinstvo s svojim blestečim glasom v vlogi Janka Kecala. Kecal pa bo g. Križaj, ki uživa pri nas nedeljno priznanje v splošno priljubljenost. Ta idealni kvartet bo dopolnjevalo v ostalih vlogah naše operno osobje pod večjo taktirko g. Bašlak.

Iz Zvez slovenskih vojakov in svetovne vojne Ljubljana-Moste obvešča vse svoje člane, kakor tudi svoje v svetovni vojni padilov vojakov iz občine Moste, da se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. ob pol 9. v Karmeljanski cerkvi na Selu sv. maša za v svetovni vojni preminulimi iz našega okoliša, katero opravi bivši vojni kurat g. Bonacki, ki bo imel tudi cerkveni govor. Da dostojno proslavimo spomin padilov tovarisev odrežamo, da je prisostovati tej službi božji obvezno za vse naše člane, svojci padilov in ostali pa vladivo vabljeni. Odbor. 623/n

Iz Igr s smrtoj. To izborno komedio ponovi v nedeljo 10. t. m. Kolo jugoslovenskih sešter v Celju v prid lastnega doma ob morju. Odbor prosi vse Celjane, ki poznajo nesrečno delo Kola, da ne odklanjajo cvetja, ampak odprti roke pomagajo društvu doseči cilj, ki bo desetletja v korist celjski deci in potičti potrebnim ženam, katerim je namenjen.

Iz Laškega — Pola Negri!

Popolnoma novo. — »Priznanje.« Jutri! Kino »Ljubljanski dvor.«

Iz Celja — Pola Negri!

Popolnoma novo. — »Priznanje.« Jutri! Kino »Ljubljanski dvor.«

Iz Cetaj za plakatne osnutke Ljubljanskega velesejma

Augustus Muir

34

Črna maska

Roman

No torej. Jim je bil mnenja, da bi vlegnil kaj zvedeti, če bi se posmenil z nimi. Ta mladi marihanec si je izmislil pretvezo s katero bo mogel opraviti svojo navzročnost. Odšel je naravnost k upravitelju, češ, da mu je oče naročil pozdraviti v njegovem imenu starega poveljnika Gregorsona na Bassendale. Imenitna ideja?

Hepburn se je zasmjal.

Torej si zvedel, kaj se pripravlja pri londru Legerwoodu?

Da. Toda posledice ne uganeš. Jim je dobil tam za nocni službo.

Vražja strela — je začel Hepburn.

Dobil jo je. Našel je upravitelja Gregorsona, prekinjajočega vse, kar mu je prišlo pod roke. Iz Londona so mu poslali na pomoč dvanaest lakovjev, toda nekateri so bili slabno izučeni in bi ne mogli streli gostom. Jim se je ponudil za pomočnika v kuhinji in Gregorson ga je z veseljem sprejel.

Za svojih sedemnajst let fant ni neverjeten, — je mentil Hepburn. Ali se mu je posrečilo zavolhati v hiši kaj sumitvega, kar bi nam izdal Colensove načrte?

Sandy je odkrinal z glavo.

Do mojega odloda ni zavolhal cesar. Upam pa, da nema sporoči kaj važnega, ko prispeva tja. — Pogledal je na uro. — Čas je, da se odpreljeva, priatelj. Vrimeva se čimprej, gospodica na Rosamunda. In če zasihište po najinem povratku, da zapirava vrata za seboj zelo previdno, ste lahko prepričani, da je Colenso sam okusil isto, kar je dal okusiti meni!

Hepburn je vzel sveti plasč s stola pri vratih. Ko ga je oblekel, je ves presečen opazil, da si zatika Rosamunda kodore pod klobuček.

Ko se je obrnila, ji je obraz žarel in oči so se ti svetile.

Kam ste namenjeni? — je vprašal Hepburn.

Z vama pojdem, — je odgovorila. — Morda bo vama moja pomoč dobrodošla. Znam tudi šofirati.

Ne, ne pojdete, — je dejal Sandy.

To ni delo za dekleta.

Rosamunda se je vzravnala.

Kaj mislite, da bom držala roke križem? — je vzdiknila. — Kaj mislite, da ne vem, da ste me hotela potegniti?

Spretno nastavljena past

Sandy se je popraskal za ušesi in se ozrl na Hepburna, češ, kaj pa ti misliš. — Oba sta mi dejala, — je nadaljevala Rosamunda, — da se hočeta osve-

titati Colenso. Saj vesta dobro, da to ni res. V boji se sproščata zavoljo mene. Rada bi ujela Colensa noči, ker mora biti odstranjen takoj — sicer je moja igra izgubljena.

— Kaj hočete reči s tem? — je vprašal Hepburn in se izognil mnenemu pogledu.

— Prav kmalu zve, da sem se mu izmaznila in krempilev, — je odgovorila.

— Morda že ve. In kaj stori v tem primernu? Zadene nas je najobčutljivejšem kraju — polasti se Fairfaxa.

— No in? — je vprašal Hepburn.

— Fairfax prispeže jutri, — je nadaljevala Rosamunda. — Zato hočeta Colensa ujeti noči. Zato se hočeta spoprijeti z njim sama in silita v nevernost, namesto da bi obvestila policijo.

Sandy je skomignil z rameni.

— Dobro, gospodina. Načina igra je razkrinkana. Dobro ste pogodili. Colenso je pripravljen zadati Fairfaxu udarec. SISAL sem ga, ko je govoril o tem pri Črnem nastopu, pa vam nisem hotel povedati. Mislim sem, da imate že itak dovolj skrbni. Toda obupati ne smete. Nocoo utramemo tega lopova v Bassendale in vrag inaj ne vizez, če me po-kliče nazaj svojih padasev, katerim je ipoveril napad na Fairfaxa. Zdaj, ko sem vam vse povedal, ostanete lepo tu.

— Z vama pojdem, — je ponovila Rosamunda in planila iz izbe.

— Pa jo ipustila, — je zašepetal Hepburn. — Bova že pažila, da se je ne zgodi nič hudega.

Štiral je Rosamundine korake na ozkih stopnicah. Kmalu se je vrnila z aktovko v roki.

— Pomagajta mi, prosim. Najti moramo kraj, kjer bi se dala skriti aktovka. Sandy je zmajjal z glavo.

— Najbolje bo, če jo odmesemo na skedeni in skrijemo pod slamo, — je dejal. — Nocočinta ekspedicija bo brez ovir. Vendar pa moramo biti oprezeni. Če imate zabeleženo kombinacijo ključavnice jeklenke dvoran, jo spravite v aktovko. Mogli bi jo izgubiti.

— Nisem si je zabeležila, — je odgovorila Rosamunda. — Ni se mi zdele potrebitno. Pač pa sem si jo zapomnila, ker je stara kombinacija, samo da je obrnena.

— Imenito, — je dejal Sandy, ko se je vrnil z Rosamundom in skedenja, kjer sta bila skrivena aktovko v kup slame. Stopil je še v kuhinjo in ovčarju in njevi ženi potem je na trtelj in avtomobil. Rosamunda je že sedela za volanom in Sandy je sedel k njej, da bi ji kazal pot po gorskih cestah.

Cez pol ure so zavili v park.

— Tu sem ležal na trebuštu ves dan, — je dejal Sandy in ugasmil reflektorje.

— Veleposesvo Bassendale je oddalilno dobrih 400 sežnjev. Tu je hribček in

najbolje bo, če počakate tu, da se vrneva, — je dejal Rosamundi. — Če bi vas potrebovala, veva, kje vas najdeva.

Obljubila je, da počaka na hribčku. Sandy in Hepburn sta preplezala visok izid, ki je dell park od bassendalskega zemljišča.

Njuni koraki se na meliki travni niso slišali. Čreda živine se je pasila na travniku. Sandy je prevzel vodstvo in prevridno sta se plazila proti gradu.

Za vsočkom grimovjem sta ogledala bassendalski grad. Miračno poslopje se je dvigalo proti nebu, toda mnoga okna so bila razsvetljena. Skozi okna v prizadušju se je razlegal smeh in pogovor. Ustavila sta se in kmalu sta zasihišala v desnem krihu godiba. Ples gospke Leherwoodove se je pričel.

— Poiđi, — je dejal Sandy. — Zakanjila sva se. Hotel sem bili tu pred koncem pojedine.

Obrnil se je, prijet je Hepburna za roko in ga vlekel za seboj. V tem je Sandy mimo moška postava.

Prokleto, malo je manjkalo, da naju ni opazil, — je zašepetal Sandy. — Kremava po drugi poti. Takoj moram govoriti z Jimom.

Počerila sta in se plazila po vseh starih na drugo stran. Prispela sta k zadnjemu delu poslopja, kjer ni bilo nobenok razsvetljeno. Sandy se je ustavil.

— Jim je predlagal, da se sestanemo tu, — je zašepetal. — To krije je zedaj zaklenjeno. Dejal je, naj počakam v tem zadnjem oknu. Si pripravljam?

Hepburn je čutil, kako se Sandy oddaljuje od njega. Sledil mu je po vseh starih in priplazila sta se do gradiščega zidu. Sandy je zavil previdno na desno in Hepburn je kmalu zasihišal šepetanje.

Sandyja je našel sključenega za košatin grmom. Okno nad njim je bilo samo prizdrojno in ko se mu je približal, je zagledal v temi obraz.

— Ste vi, Jim? — je vprašal.

— Da, gospod.

— Zaenkrat je še vse v redu, — je dejal Sandy. — Jim pravi, da je Josef Bettany že prispel.

— Zunanjji minister! — je zašepetal Hepburn. — Torej gre za važno komferenco.

— Da, v dvorani je detektiv, v predstobi pa drugi. Oba opazujeta šatnijo za pisma.

Sandy se je našel k onku.

— To je vse, Jim?

— Ne, gospod. Se spominjam, da sem vam pravil, da so pomožni lažalki iz Londona slabno izučeni?

— Da.

Jimov glas se je izpremenil v komaj slišno šepetanje.

— Dobra polovica je Colensovih agentov. O tem sem trdno prepričan.

Sandy ga je presenečeno pogledal.

Zagoneten umor borznega špekulantja

V Newyorku je bil umorjen znani borzni špekulant in hazardist Rothstein. — Policija zločina ne more pojasniti.

Malokateri kriminalni zločin je kratkem izročil še ostalih 303.000 dolarjev. Ker so pa taki dolgori tudi v Ameriki kočljivi, je jasno, da hazardisti niso imeli interesa na Rothsteinovi smrti. Policija je zato aretirala samo enega hazardista, in sicer borznega agenta Manusa, katerega je Rothstein usodnega večera pri hazardni igri poslušno skubil. Manus je odšel iz igralnice z Rothsteinom in skupaj so ju videli na ulici. Rothsteinova smrt vzbujala splošno pozornost, ker je bil pokojni član najoddilčnejše newyorške družbe, obenem je pa občeval skrivajti, da je mnogo prijateljev in znance.

Lečenje tuberkuloze z dijetom

Zadnje čase igra dijeta pri lečenju raznih bolezni zelo važno vlogo. Za sladkorno bolezen, za bolezni v želodcu, črevah in ledvicah so določili zdravnik znaten v temeljene dijete, s pomočjo katerih se te bolezni uspešno lečijo. Tudi za lečenje tuberkuloze je že določena dijeta. Dokazano je, da je človeški organizem proti bolezni tem bolj odporen, čim več bežljakov in maščobe je v hrani. Ogliki v hidrati v hrani pa zmanjšajo odpornost organizma.

Jedilni listek za tuberkulozne je se stalil dr. Herrmannsdorfer. Tuberkulozni tem bolj odporen, čim več bežljavsko sol. Prepoveduje jim tudi jesti katerikoli konzerve, prekajeno meso ter prekajene in nasoljene ribe. V omenjeni kolici lahko tuberkulozni jedo močnate jedi neslan kruh, pecivo, makarone, sladkor, prsten med, drobovje, sveže ribe, mleko, neslano maslo olivno olje, svinsko mast, surovo, pa tudi kuhanje in pečeno sadje, kompot, marmelado, dušeno sočivje brez omake, čebulo, česen itd. Baje je lečenje tuberkuloze s pomočjo dijetete zelo uspešno.

NAPREDEK.

— Kaj neki pride po govorečem film?

— Nedvomno nema opera.

PESNIKOVI TEŽAVE.

— Pomisli, ko sem dan stopil v kabinet, sem zagledal svojega triletnega sinčka za pisalno mizo, kako trga mojo najnovijejo pesem.

— Kaj zna že čitat?

Najem pekarne

Na najpomembnejšem prostoru v Gospodinji dom v najem ali v zakup pekarne, ali specijalem solidnega in menjivjega poslovodja s kavijo. S prodajo kruha je združeno tudi točenje alkoholnih pičaj. Pojasnila daje lastnik Stjepan Pavelić, Gočić. 2421

Klavirje

strokovno ugašuje in popravlja G. JURASEK, Ljubljana, Ključavnikičarska ulica 3, Mestni trg 22. 92-L

Železnato vino

tekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabete, malokrvne, odrasle in otroke. 87-L

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. M. Zorman
Ljubljana, Starigrad 32

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znamku! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo — Najmanjši oglas Din 5. —

20odstotne kronske bone

cupuje Pučka Štedionica, založni zavod d. d. Osijek, Desetična ul. 27. 97-L

Premog

in DRVA najboljše vrste dobavljajo

L. Pogačnik
Bohoričeva 5. Telefon 2059
94-L

Korespondentka

z znanjem nemščine, ki zna samostojno korespondirati, nemško stenografiati, ki je verziranja v knjigovodstvu ter zna zlasti na »Adler« stroju naglo in spremno pisati, se takoj sprejme. Rešljekiram samo na pridom, posredno na vstopno moč. Ponudbe na upravo lista pod »Prvovrstna pl. samiška moč«. 2425

Pes bernhardinec

rujav, ki sluši na ime Ridan, se je izgubil. Kdor kaj ve, naj sporoči na naslov: Lavrič, St. Vid pri Ščitni. 2422

»Schaffhausen« precizne žepne ure

Ivan Pakš, Ljubljana, Pred Ško-
fijo 15. 2320

Naša naklada!

se je radi pocenitve lista dvignila na

12.000
dnevi.

zato bo vsak uvidel vrednost naše insercije. Mali oglasi v »Slov. Narodu« so največja, najbolj čitana, najcenejša in najuspešnejša posredovalnica za službe, prodaje, nakup, priporočila itd.

Zahvala

Vsem, ki ste spremili našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, gospoda

Antona Vovka